

Čtvrtletník

Jablíčko

časopis sociálních služeb HB

3/2012 ročník 2.

číslo 7

www.ssmhb.cz

Úvodník

Milí čtenáři,
p r o ž í v á m e
dobu babího
léta. Nádherné
barvy podzimu
dokáže vytvořit
jen příroda. V
barvách pod-
zimu je tolik přirozené pestrosti.
Vybavuje se mi pořad České te-
levize „Barvy života„ - jak pří-
značný název pořadu pro
seniory. Život ve stáří se dá při-
rovnat k barvám podzimu – bar-

vám života. Mnohdy se zamýš-
lím, kolik životních příběhů a
moudra slyším od seniorů.
Každé ráno, když přicházím do
domova, potkávám pana profe-
sora, který krmí kočku před
domovem, pohladí ji a usměje
se na všechny, co jdou právě
kolem. Dámy, které čekají na re-
cepce na kadeřnici, aby si ne-
chaly upravit účes. Skupinka
klientů, kteří sledují barevné ry-
bičky v akváriu a ptají se, co
dnes bude za akci. Stojedna-le-

tého pána, který mi s úsměvem
popřeje dobré ráno a společně
se svým kamarádem kráčí do
dílny vytvořit si něco hezkého
pro radost. Položme si otázku:
„Kolik možností přináší život ve
stáří?“ Dovolím si odpovědět,
tolik, kolik přináší barev podzim
a je na každém, jakou barvu ži-
vota ve stáří si vybere. Na závěr
bych Vám všem chtěla popřát
hezký podzim.

**Vaše Magdaléna Kufrová,
ředitelka Sociálních služeb**

Okénko do života dříve narozených – seniorů

Pohled na život
starších občanů je
dnes trochu prob-
lematický.
Přes všechny ty
problémy, které
jsou, je život
krásný a je třeba využít kaž-
dého dne k těmto příjemným
chvilám života. Naše generace
byla vychována k důvěře k dru-
hým lidem, být nápomocen dru-
hému ve chvíli, kdy to příslušný
člověk potřebuje, umět se roz-
dělit i s tím málem, co bylo. V
tomto duchu žijí i dnešní dů-
chodci a tím se stávají velmi
zranitelní. Důvěřivost seniorů
umí velmi dobře využít různí
zloději, podvodníci a tak zvaní
pohádkáři, kteří svým vyprávě-
ním si umí získat naši důvěru.
Jejich cíl je jediný, získat vaše
drobné úspory, prostě je ukrást.
Proto nevěřte cizím lidem, ne-
pouštějte je do bytu, ať nejste
nešťastní.

Vím, že dnešní život není lehký,
chybí veřejná doprava, obchody
na vesnicích, o otázce cen a
peněz raději nemluví. Toto je
ta záporná stránka našeho ži-
vota, ale je tu i ta kladná, která
je součástí našeho života. K
tomu je potřeba trochu zdraví,
to je velmi důležité. I přes ně-
které záporné stránky, je život
krásný, je třeba to využít a umět
se radovat z každé maličkosti.
Jak je krásné, když člověk ráno
vstane, může se sám obsloužit,
nasnídat, není to krásný začá-
tek dne? Setkat se s přáteli, po-
hovořit, někde chvilku posedět,
toť příjemný pocit. Ve městě je
to jistě snadnější než na vesnici.
Což takhle se někam podívat,
uskutečnit zájezd nebo strávit
pěknou dovolenou. Naše země
je krásná, je mnoho kouzelných
míst k navštívení. O dovolené u
moře ani nemluví. Nemám
zde na mysli zájezdy na před-
váděcí akce. Mohu pouze do-

poručit, nejezděte! Předváděné
zboží je předražené, ti, co akce
uvádějí vás hrubě urážejí, poni-
žují, nadávají a vytváří hrubý
psychický nátlak na podpis ob-
chodní smlouvy. Velice těžko se
tyto chyby napravují. Copak po-
třebujete nějaké deky, polštáře,
nože nebo kastoly? To vše
přece máme doma.

Přes dvacet let pracuji jako ve-
doucí Klubu důchodců v Perk-
nově. Přál bych vám vidět na
našich schůzkách několika de-
sítek usměvavých lidí, kteří se
přišli pobavit, zazpívat či zatan-
čit. Zapojují se také do vytváření
vlastních programů. Máme svoji
kapelu, zpěváky, vše je bez ho-
noráře, pouze za občerstvení.
Jsou to krásná setkání, kdy si
lidé duševně odpočinou od stá-
lých starostí a stresů. I takto se
nechá naplňovat život našich
seniorů.

**Zdeněk Štěpánek
Vedoucí Klubu důchodců**

Ohlédnutí za létem

Ráda bych informovala čtenáře o aktivitách našich klientů, protože jejich účast i aktivní zapojení do akcí je mnohdy obdivuhodná. Výjimkou v nejruznějších aktivitách neudělaly ani prázdninové měsíce. Jsem velice ráda, že i přes jejich zdravotní problémy a jiné strasti spojené se stářím, je neodradí zúčastňovat se a podávat krásné výkony a s tím i souvisí účast na sportovních hrách ve Světlé nad Sázavou, kde jsme již po několikáté obsadili první místo. Za zmínku stojí výlety po okolí, grilování u domova, je také zájem o přednášky a nebrání se i jiným zajímavým projektům, s kterými

Terénní pečovatelská služba

Tato služba je poskytována klientům, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního poškození, přímo v jejich domácnosti. Každý žadatel nejprve podepíše smlouvu s poskytovatelem, kde jsou uvedeny termíny návštěv terénní pečovatelky a četnost poskytovaných úkonů, které klient potřebuje. V nabídce je i dovoz obědů.

Službu klient platí podle platných směrnic. Je mu přidělena klíčová terénní pečovatelka, která je odborně vyškolená. Klient může požadovat přímo péči o svoji osobu, kde je zahrnuta pomoc například při osobní hygieně, oblékání, svlékání, pomoc při stravování, podávání léků apod. Dalé pak zajištění chodu domácnosti, ke kterému patří například běžný nebo velký úklid, mytí oken, dveří, nábytku, příprava prádla do prádelny či nákup dle požadavků klienta. Pečovatelka provede klientovi i různé pochůzky, například na úřad, na poštu, doprovodí ho k lékaři, vyzvedne léky a podobně.

Nejdůležitější je však vzájemný vztah terénní pečovatelky a klienta. Terénní pečovatelka svým jednáním vytváří důvěru klienta k její osobě. Je třeba vysvětlit klientovi,

nás oslovují různé organizace. Mezi pozvanými umělci, kteří nám přijeli zahrát, zazpívat či popovídat své zážitky, byli třeba velice oblíbené brněnské divadlo Slunečnice, paní Honsigová ze souboru Kalamajka, komorní orchestr Mladých Chotěboř a spousta dalších umělců, kterým děkujeme, že nás přišli pobavit a poveselit. Tak jako mnoho akcí proběhlo, spousta dalších nás čeká. Možná, že budou ještě lepší než ty předchozí, protože naši snahou je, aby si úplně všichni klienti mohli vybrat právě tu svou oblíbenou zábavu

Zdena Lehmannová, terapeutka

“Nejdůležitější je však vzájemný vztah terénní pečovatelky a klienta!”

že je vyškolená pracovnice v oboru, na kterou se může se vším obrátit, která ráda pomůže a poradí. Je možné využít čas i na vzájemnou rozpravu, svěřit se s důvěrou terénní pečovatelce, která je vázána mlčenlivostí. Každý klient je jiné povahy, má různé názory, různé potřeby podle svého zdravotního stavu. Terénní pečovatelka nejen že zajistí smluvně provedené práce, ale ke každému klientovi přistupuje individuálně, ochotně, se zájmem ho povzbudí, pomůže radou, potěší a má vliv na jeho celkovou psychiku.

Terénní pečovatelky dělají záslužnou práci. Podle plánu navštíví za den čtyři až šest domácností s různými požadavky v různých čtvrtích Havlíčkova Brodu.

Klienty je práce terénních pečovatelek přijímána jako velká pomoc v jejich samotě, ale i zajištění rozmanitých prací a činností, které by samy při své invaliditě nezvládli. Děkujeme jim za jejich povzbuzení a pomoc v nouzi!

Věra Niklová

BLAHOPŘEJEME!

V uplynulých měsících oslavili narozeniny následující klienti. Všem ze srdce blahopřejeme a přejeme hodně zdraví a životního optimismu.

ČERVENEC

DS:

Hašplová Božena
Plodík Václav
Francová Věra
Bouchnerová Anna
Klofáčová Věra
Kašpárek Vladimír
Veselá Helena
Polívková Helena
Ing. Žák Miloslav
Pokorná Věra

Domovinka:

Bacík Ervín
Šulcová Růžena
Zelená Vlasta

SRPEN

DS:

Opluštilová Vlasta
Krovová Ludmila
Hanzlová Marie
Junková Zuzana
Tregler Václav
Paťhová Božena
Holubová Milada
Kohoutová Ludmila
Musilová Ludmila

ZÁŘÍ

DS:

Kubát Jaroslav
Fialková Ludmila
Rohlík Vladislav
Tlustý Jaroslav
Techniková Jindřiška
Nováková Marie
Rohlíková Marie
Kvášová Libuše

Domovinka:

Trnka Bedřich

Příběhy z praxe: Setkání po letech

Praxi jsem vykonával v jistém domově pro seniory. Jakmile jsem se trochu zapracoval, dělal jsem již samostatně všechny práce, rád totiž pomáhám jiným lidem. Jednoho dne mě sestřička poslala za paní Jitkou Novákovou, abych jí umyl, oblékl a připravil jí na snídani.

Jitka Nováková, to jméno jsem znal. Ano, byla to učitelka biologie, přezdívaná **Kočka**, sen všech pubertáků z naší školy. Ani ta největší esa, kterým žádná rošťárna nebyla cizí, si při jejích hodinách nedovolila špitnout. Před jejími hodinami se ani nekonala obvyklá kratochvíle o přestávkách, a sice kouření na záchodech. Prostě byli jsme jak andílci z nebe spadlí. Ale kdeže ty loňské sněhy jsou, hesla naší generace-nevěř nikomu, komu je nad třicet a podobná, mnozí z nás už jsou dědkové a babky, život utíká hrozně rychle, ale na budou vzpomínáme pořád...

Byla stále krásná, i když se na ní věk podepsal, neboť od doby,

kdy jsem vychodil školu skanulo do moře věčnosti čtyřicet krůpěj čtyřiceti dlouhých let, stále měla ty velké oči a pěknou postavu. „Dobrý den přeji, paní učitelko“ pozdravil jsem jí „To jsem netušil, že vás tady najdu“. Připravil jsem jí na koupel, odvezl do sprchy, dal jsem jí na záchod a znaje záludnosti sprchy, seřídil jsem vodu. „Měla jste irského setra Alana“, připomněl jsem se jí: „A chodil jsem k vám na biologické praktikum“.

„Aha, už si vzpomínám“, odpověděla „Vášnivě jste fotografoval a měl rád přírodu“. „To jediné mi zůstalo“, ostatně moje fotky máte na chodbě, jenom jsem přešel na digitál.“

V duchu jsem blahořečil ředitelce, a svým kamarádkám z domova, že začaly výzdobu domu zrovna patrem, kde jsem vykonával praxi, a uvědomil jsem si, že nic není náhoda. Mechanismus tohoto řízení nepochopíme; někdo tvrdí, že svět řídí Bůh, druhý, že Alláh, třetí že Buddha, a dalo by se vyšší moci

najít více... Skutečně jsme schopni ovlivnit jenom málo z toho, co nám osud chystá. Ale vždy máme právo volby, jak se nepřízni osudu postavit. Buďto plakat, zabalit to, stěžovat si, nebo se smířit s nepříznivou situací a využít jí k posunu na vyšší úroveň. Žádná situace není tak špatná, aby byla černá, svět totiž není černobílý. Potěšilo mne, když jsem na stolku viděl knihy, které jsou dost těžké.

Vzal jsem tedy Jitku do náruče, pomohl jí s oblékáním a přípravou na snídani. Znovu mi probleskl sen nás hubertáků-držet Kočku v náručí. Inu, sny se někdy plní za zvláštních okolností. Takový už je život

A závěr? Neení, neboť život jde dál, a nekončí ani odchodem z tohoto světa. Naše životy a odkaz bude pokračovat v lidech, které jsme potkali na své cestě životem, a které jsme ovlivnili ať již kladně, a nebo záporně.

Zdeněk Baloun

Výlet do Lysé nad Labem

Již několik let se scházejí zájemci o výtvarnou práci všeho druhu ve výtvarném kroužku, který vedou pro klienty Sociálních služeb města Havlíčkova Brodu pečovatelky ze střediska PS Na Výšině.

Každý rok probíhá v Lysé nad Labem na Výstavišti akce **Šikovné ruce našich seniorů** a

naši klienti jsou již tradičními účastníky. Spolu s klienty denního stacionáře vždy vybereme nejhezčí výrobky, které v rámci kroužku a arteterapie vznikly a pošleme je do soutěže.

V pátek 15. června jsme se vypravili s klientkami z výtvarného kroužku na výstavu do Lysé nad Labem podívat a tak trochu načerpat inspiraci.

Prošli jsme si celou výstavu, prohlédli práce ostatních účastníků a obdivovali nápady, techniky a zručné zpracování nejružnějších dekorací, hraček, bižuterie a dalších výrobků.

Letos sice žádný náš výrobek nezískal ocenění, ale to nevadí – nemůžeme přeci vyhrávat každý rok.

Na zpáteční cestě nemohla chybět malá zastávka na kávičku a něco dobrého na zub a dokonale prožitému dni už nechybělo vůbec nic!

Eva Šílová, vedoucí PS

Tvůrcem časopisu Jablíčko se může stát úplně každý! Stačí navštívit kurz Žurnalistika pro seniory nebo kontaktovat pracovníky Domova pro seniory (569 433 757).

Škola základ života

IV. třída smutní žáci - a ne žádní darebáci, školní rok 1937/1938

K naší radosti nás po prázdninách přivítala třídní učitelka Marie Svobodová. Pokračujeme v učení podle osvědčených a zavedených osnov. Přibyla nám výuka němčiny, ještě s písmem švabach, rozšířen byl předmět geometrie.

Hned na začátku školního roku potkala náš národ **tragédie**. V úterý 14. září 1937 zemřel ve věku 87 let náš milovaný prezident **Osvoboditel Tomáš Garigue Masaryk**. Národ se ocitl v hlubokém smutku. Ze zahraničí k nám docházelo velké množství kondolencí od hlav států, vlád a korporací. Naše vlajky a černé prapory byly staženy na půl žerdi. Všichni občané měli na rukávech či klopě černou stuhu na znamení smutku. V noci 17. září 1937 vyjelo auto s ostatky T. G. M. z lánského zámku na pražský hrad. Sedm dní ležela nad republikou pochmurná atmosféra pláče a smutku lidí všech tříd a stavů. O to pochmurnější, že jí už napojovala předtucha událostí příštích let. Opustil nás náš ochranný štít. Tři dny a dvě noci trvalo tiché defilé dojatých lidí před katafalkem. Večer 20. září prošli sloupovou síní poslední návštěvníci.

Pohřeb 21. září byl velkolepý. Zúčastnili se ho nejen čeští občané, ale i hosté z celého světa. Naše třída se zúčastnila pohřebního obřadu v Praze při zastavení rakev před Wilsonovým nádražím. Zde sbor legionářů a ostatních složek armády naposledy defiloval před svým nejvyšším velitelem. Pak čestná stráž odnesla rakev z

lafety děla do připraveného vlaku k návratu do Lán, kde bylo tělo mrtvého pochováno do prostého hrobu vedle své manželky. Stalo se tak za účasti rodiny, přátel a velkého počtu obyvatel z Lán a širokého okolí.

Národ byl přesvědčen, že dokud bude žít prezident T. G. M., který měl ve světě velkou autoritu, tak si na nás Hitler nic nedovolí. To se v budoucnu bohužel potvrdilo.

Výuka v prvním pololetí rychle uběhla. Scházíme se po pololetních prázdninách. Je pondělí, únorový mrazivý den. Pan školník roztopil velká kamna na uhlí. Ve třídě bylo teploučko. Povídáme si s děvčaty, jak jsme prožili pololetní volno. Zazněl zvonek. Je 8 hodin, usedáme na svá místa. Do třídy vchází paní ředitelka a naše třídní učitelka vede za ruku tmavovlasou, štíhlou, vysokou dívenku. Všechny tři vystoupí za katedru. Paní ředitelka nám představuje naší novou spolužačku Marii Schermerovou. Říkali jí Mája. Byla o dva roky starší než my. Přistěhovala se s rodiči do Prahy z našeho pohraničí. Mája navštěvovala německé školy, ale česky uměla dobře. V pohraničí byli občané české národnosti a Židé terorizováni a šikanováni německou menšinou, která se hlásila k nacistům. V té době však nedosáhla vrcholu, takže Schermerovi vycestovali z pohraničí včas. Aby mohla Mája pokračovat v Praze na vyšším stupni školy, bylo třeba, aby si především osvojila gramatiku českého jazyka. Toho měla dosáhnout opakováním výuky ve IV. a V. třídě. Mája se

nám jevila na stupínku jako ustrašená, pořád se rozhlížela kolem a držela se ruky paní učitelky. Paní učitelka nám dala tajně pokyn, abychom židovskou dívku uklidnili, že se nás bát nemusí, že jí neublížíme, že je jedna z nás. Což jsme učinili. K mému překvapení bydlela Mája ve stejné ulici jako já. Od sebe nás dělila jen křižovatka. Tak jsme se brzy skamarádily. Mája byla bystré, chápavé děvče. Rozuměla humoru a za čas byla veselá jako my. O životě v pohraničí však nechtěla mluvit a připomínat si odtud neblahé události. Jevila se nám šťastná, že se dostala do klidného prostředí. Mně pomáhala tím způsobem, že jsem cestou do školy a ze školy musela opakovat německá slovíčka, později věty a skloňování podstatných jmen a byla tak mou učitelkou. K němčině jsem měla odpor a nebyla jsem ve třídě sama, ale něco jsem musela umět.

Velká změna nás čekala na konci školního roku. Loučila se s námi naše třídní paní učitelka. Vedla nás od první třídy a tímto školním rokem svou práci na škole musela ukončit. **Vdávala se!** Přáli jsme jí hodně štěstí. Bylo nám líto, že ji už nebudeme mít. Zvykli jsme si na ní a ona na nás. Proč nemohla dál učit? Vdávala se za učitele a to podle platné vyhlášky směl učit z manželů jen jeden. Byl to tedy manžel, který měl vyšší plat. Děkovali jsme jí za její výchovu po celé čtyři roky a za čas, který nám obětovala. Naučila nás milovat svou vlast, čestnosti, pravdě, morálním zásadám, pochopení jeden pro druhého. A hlavně všem vědomostem, základem do života. Naposledy jsme brali z její ruky vysvědčení. Paní učitelka i my žákyně jsme měli slzy v očích. Nashledanou, paní učitelko a všechno nejlepší do Vašeho dalšího života. A my děvčata, ať se všechny sejdeme opět po prázdninách!

Věra Niklová

Pokračování v příštím čísle...

Novinky z Domovinky: Nepředvídané setkání

Je krásné počasí. Vítáme mezi nás nově příchozí klienty na uvolněná místa. Podáváme si ruce, představujeme se navzájem. Tu se dozvídáme, že někteří příchozí nám nejsou neznámí. Po vzájemné diskuzi je jasné, že někteří se znají již z dětství. Někteří spolu sousedili, jiní se znají ze skautských táborů, či je tenkrát svedla dohromady jiná příležitost. Úžasná náhoda, kdy je vzdálil od sebe dlouhý čas a schází se opět jako senioři v denním stacionáři. Vzpomínají na dětství, hovořili o svém životě. Vzájemné vzpomínání pokračuje i v našem atriu při opékání špekáčků (mňam, mňam). Tato speciálka je u nás velice vítaná a přispívá ke skvělé náladě. Atrium nám také slouží pro míčové hry, hraní s kuželkami, pro různá cvičení paměti i našeho těla. Při dobré náladě si i zazpíváme. Nově příchozí se s námi dobře sžili a přinesli mezi nás oživení.

Program máme naplánovaný po dnech na celý týden. Obsahuje různé aktivity s ohledem na zdravotní stav postižených klientů. Například cvičení paměti různého zaměření, výtvarnou techniku, která zahrnuje práce s papírem (naposled jsme vyráběli ozdobné krabice na různé drobnosti), při práci s keramikou modelujeme zvířátka, svícny, hrníčky, obrázky s různou tematikou atd. Při práci s textilem jsme šili polštářky, zá-

stěrky, při práci s vlnou různá zvířátka, kominíčky, ozdobu na tužky a podobně. S některými výrobky jsme se pochlubili i na výstavě v Lysé nad Labem, kde jsme obdrželi **Pamětní list pro účastníka XIII. ročníku soutěže ŠIKOVNÉ RUCE NAŠICH SENIORŮ, pro radost a potěšení**. Nedílnou součástí programu je čtení denního tisku, čtení beletrie, poslouchání rozhlasu, televize, CD i DVD, podle přání klientů. Musíme se pochlubit, že se také pleteme do kuchařského umění. A to nejen ženy, ale i muži. Pečeme i moučníky, do kterých připravujeme různé ovoce, jakož i do pohárů na osvěžení. Nutno dodat, že dílo se nám daří! Za pěkného počasí nás doprovodí paní pečovatelky na procházku do přírody. Špatně chodící vezou na invalidním vozíku. Pro všechny je to vítaná změna.

Nejsme uzavřená společnost. Přijímáme také návštěvy. Chodí k nám děti z mateřské školky, které nám předvedou nacvičené pásmo písniček, básniček a tanečků. Je radost se na ně dívat, jakou mají snahu vše bezvadně provést. Za své vystoupení jsou od nás odměněny velkým potleskem. V rámci projektu mezi Sociálními službami a Základní školou Nuselská nám přišly popřát děti na **DEN MATEK**. Začaly básničkou k svátku, pak navazovaly zpěvem a své vystoupení ukončily rytmickým tancem. Diváci

měli skvělý zážitek a děti se radovaly z velkého potlesku. Na oplátku jsme je pozvali na souboj ve hře **Šoulená**, kterou jsme obdrželi v roce 2011 od partnerského města Brielle v Holandsku. Utkání mezi námi skočilo nerozhodně.

Dalším významným hostem byl pan vikář římskokatolické církve v Havlíčkově Brodě Pavel Hroznata Adamec. Bylo to ve středu 4. července před Státním svátkem slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje. Pan vikář měl pro nás připravenou přednášku, ve které nám osvěžil paměť o jejich životě, významu pro vznik křesťanství a vytvoření slovanského jazyka a písma HLAHOLICI. Po svátcích jsme na den 6. července vzpomněli upálení mistra Jana Husa, zastánce pravdy, pro kterou v Kostnici položil svůj život.

A to nejlepší nakonec! Někteří klienti za doprovodu pečovatelek vyrazili na výlet do premonstrátského kláštera v Želivě. Byl to nádherný zájezd. Měli jsme odbornou průvodkyni, která nás seznámila s historií kláštera, včetně tragického osudu opata Víta Tajovského. Prošli jsme některými sály kláštera a kostelem Narození panny Marie. Kdybych měla popisovat všechny detaily, vydalo by to na samostatný článek.

Skončil čas dovolených a to jak u nás klientů, tak i u našich paní pečovatelek, kterým děkujeme za jejich péči a trpělivost. Přejeme všem pracovníkům krásné prožití volných dnů, hodně pěkných zážitků a získání další energie pro jejich náročnou práci. Těšíme se na další společné dny. Budou opět tak pestré a zajímavé jako ty předešlé? Paní pečovatelky, jaký program nám chystáte na podzimní dny? Bude v něm nějaké hezké překvapení? Věřím, že určitě ano a už teď se moc těším!

Věra Niklová

Pamětníci starých časů ještě žijí: Cesta do neznáma

Pokračování z minulého čísla:

Na nás a na maminku bylo té práce moc. Mně bylo asi 8 let, sestře 11 a našimi hračkami se stala motyka, hrábě, a krumpáč. Válku jsme prožívali těžce a ve strachu, protože od doby, kdy tatínek odešel na frontu, jsme o něm neměli nejmenší zprávu.

Když na přelomu roku 1942 a 1943 byla Paulusova armáda (tatínek musel narukovat s Maďary, německými spojenci) Rudou armádou poražena, odvezli zajatce na Sibiř. Pro důstojníky byly připraveny dřevěné baráky, ostatní vojáci byli nahnáni do lesů. Maďarská armáda byla špatně oblečena, pouze mantlík, bagančata, ovínky a snad nějaká šála. Hlad a zima kosily lidi a aby nezmrzli, na noc se obkládali mrtvými. Denně dostávali asi 30dkg chleba, byli to muži ve věku, kdy by snědli i celý bochník. Bylo jim řečeno, aby si pokáceli stromy, čím dřív, tím dřív si budou moci vybudovat sruby, aby měli střechu nad hlavou. Vojáci byli vysílení, hladoví, omrzaly jim ruce a nohy, nikdo s nimi neměl slitování. Podmínky tam byly nelidsky kruté. Pak se začala formovat v Buzuluku Svobodova armáda. Za zajatci přijížděli komisaři, slibovali, že kdo se do armády přihlásí, bude mu cejch zajatce vymazán. Hrůzy, které v táboře prožívali a sliby, že budou osvobozovat Podkarpatskou Rus, to vše podpořilo to, že se všichni podkarpatští Rusíni přihlásili.

Během postupu z Buzuluku na Duklu, která byla na slovenském území, řady Rusínů hodně prořídly a v Dukelském průsmyku na ně byla nachystaná nepředstavitelná jatka. Každý Svobodovec byl raněn i dvakrát, pokud se stačil doléčit, ale většina jich padla. Ironií je, že vojenská strategie byla jiná a Podkarpatskou Rus nakonec osvobodili a zabrali Rusové. Tatínek byl raněn a po ročním léčení v Machačkale se před koncem války vrátil domů jako invalida o holích. 28. října 1944 už jsme byli Rudou

armádou osvobozeni. Byla u nás hrozná bída. Nebyla mouka, cukr, sůl, nebylo zkrátka nic, protože se lidé během bojů v Karpatech báli chodit na pole a sklízet to málo, co se urodilo. V naší vesnici byl umístěn štáb Rudé armády a v každém domě byl ubytován jeden nebo dva ruští důstojníci nebo vojáci. Nezájímalo je, kde bude spát rodina, oni měli přednost. Měli jsme štěstí, náš důstojník byl slušný člověk, ale i tak jsme byli s maminkou vystrašené a báli se násilí. Ve vsi už nebyl obecní úřad, ale komitet a ve vedení obce Rusové či Ukrajinci, i když formálně byl starostou Rusín. Ve školách učili Rusové nebo Ukrajinci, my se pro změnu začali učit cizí řeč a během vyučování se mohlo mluvit pouze rusky nebo ukrajinsky.

Ruské osvobození vlastně znamenalo konec rusínského národa. Po 2. světové válce již nesměl být užíván název Rusíni, ani nebyla respektována skutečnost, že Rusíni jsou samostatný národ. Naše země nikdy nepatřila ani ke Kyjevské Rusi natož k Veliké Rusi. A na jednu nebyli žádní Rusíni ani Podkarpatská Rus, ale stali jsme se obyvateli Zakarpatské Ukrajiny a z nás byli Ukrajinci.

Protože tatínek bojoval ve Svobodově armádě, mohli jsme si podat žádost o opci pro Československo, tedy zvolit si občanství a bydliště státu, jehož součástí náš domov před válkou byl. Vyřizování žádostí měl na starosti poslanec za Zakarpatskou Ukrajinu Turjanica. Jeho kancelář byla v Užhorodě. Nedají se spočítat cesty lidí z naší vsi či okolí do Užhorodu, zda už se s našimi žádostmi něco děje. Nebylo v zájmu Rusů ani Turjanici žádosti vyřizovat pro lidi, kteří byli na Sibiři či v Gulagu. Báli se, že v Československu budou vystěhovalci mluvit o životě ve Veliké zemi.

Konečně byly žádosti po více než roce vyřízeny a 23. 5. 1947 jsme se mohli stěhovat. Nejprve jsme cestovali na plošinových vago-

nech, poté jsme se v Perečyně přemístili do dobytčích vozů, někdy i dvě rodiny do jednoho vozu. Nevím přesně, kolik to bylo rodin, snad 50 či 70, jeden ucelený vlak. Když jsme dorazili do Užhorodu, došlo ještě ke komplikacím a někteří muži museli opět k Turjanicovi podepisovat další listiny, ale pak už následovala cesta do neznáma.

Dojeli jsme do Královského Chlmce, vlak zastavil, všichni vystoupili z vagonu a vkleče jsme děkovali Bohu, že nás vysvobodil ze „Sovětského ráje“.

Poté jsme pokračovali do Sniny, tam jsme na slepé koleji stáli asi 14 dní. Dnes si vlastně už ani nepamatuji, z čeho maminka i jiné ženy vařily, někdy při zastavení vlaku to byl jen ohýnek, na kterém se narychlo připravila polévka. Stalo se, že nám i místní přinesli nějaké potraviny, když se dozvěděli, odkud jedeme. Byly to bojové podmínky, ale nikdo nereptal, každý se spokojil s tím málem, co bylo. Nevěděli jsme, co bude dál. Nabízeli nám, že bychom se mohli usídlit někde poblíž polských hranic. Ale my jsme chtěli co nejdál na západ. Během naší cesty několik mužů i můj tatínek jeli do Košic, tam tehdy sídlila tuším prozatímní vláda, aby se zeptali, jaké s námi mají úmysly. Řekli, že si může každá rodina rozmyslet, kde se chce usadit, ale že je potřeba dosídlovat pohraničí po Němcích, že bychom mohli tam. Cestou přes Slovensko tak některé rodiny, hlavně slovenské národnosti, vystoupily a usadily se tady. Jak vlak pokračoval, vystupovaly rodiny v dalších městech i v Čechách.

A tak jsme po měsíčním putování přes celou republiku dojeli do stanice Želnavá (dnes Nová Pec na Šumavě). A na závěr něco pro pousmání. Každá rodina si s sebou vezla nejméně kubík palivového dříví. A tak jsme přivezli dříví do šumavských lesů.

Pokračování v příštím čísle.

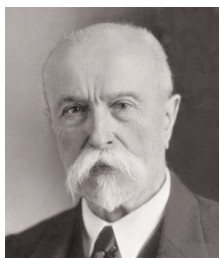
Irena Trnková

Tomáš Garrigue Masaryk

Byl velký v životě i smrti.

Tak bylo napsáno o závěru pozemského života T. G. Masaryka, o oněch sedmi dnech mezi jeho skolem v Lánech 14. září a uložením jeho ostatků na lánském hřbitově 21. září 1937. Smrt vždycky dojde, smrt vždycky otřeše menším či větším počtem lidí, ale jen smrt prezidenta Osvooboditele dojala miliony lidí a otřásla celým národem. T. G. Masaryk zemřel a největší básníci položili k jeho rakvi kytici nejkrásnějších veršů, města vyzdobila domy černými prapory a lidé všech tříd a stavů truchlili jako nad smrtí bytosti ze všech nejdražší.

výběr ze článku Karla Hájka

My pamětníci, my vrstevníci vidíme v Masarykovi bojovnost i moudrost, krásu i velikost, klasický vzor muže i ducha, ale krásnější a hlubší bylo to, co on sám prožíval v sobě: byl to Boží řád, dětská důvěra, veliká láska a nesmírná zkušenost, moudrost a jistota víry. Vše ostatní jsou veliké, zrovna nadlidské dějiny, ale muž, který je nesl, prožíval v sobě něco, co je zároveň krajní lidská pokora i hrdost, že je nástrojem v rukou Božích.

Karel Čapek

O Masarykovi

Filozof, sociolog, univerzitní profesor a politik Tomáš Garrigue Masaryk, od jehož smrti uplynulo 14. září tohoto roku 75 let, byl bezesporu významnou osobností dějin Čechů i Slováků. Zasloužil se o vznik československého státu a od r. 1918 do r. 1935 byl jeho prezidentem. Jako filozof a sociolog se zabýval společenskými otázkami (Sebevražda hromadným jevem moderní doby, Otázka sociální), filozofií českých dějin (Česká otázka, Naše nynější krize, Karel Havlíček), analyzoval vliv Ruska na vývoj v Evropě (Rusko a Evropa, Světová revoluce). Byl vždy pevným zastáncem pravdy ve sporech s nekritickým nebo zmanipulovaným veřejným míněním, i když byl za to vystaven nenávisným kampaním. Ve sporu o pravost tzv. Rukopisů stál Masaryk na straně odpůrců jejich pravosti a přinášel pro to sociologické důkazy. Vyvolalo to nenávisné štvácnice čes. nacionalistů proti němu. Masaryk se však domníval, že prestiž národa

nelze zvýšit podvodem. V tak zvané hilsneriádě (Žid Hilsner z Polné byl obviněn z rituální vraždy křesťanské dívky a bez přímých důkazů odsouzen k trestu smrti. Událost vyvolala silné protizidovské nálady.) se postavil proti nepodloženým pověrám o rituálních vraždách a proti antisemitismu vůbec. I to rozpoutalo štvavé útoky proti jeho osobě. I jako prezident republiky s malými pravomocemi ovlivňoval Masaryk svou morální autoritou veřejný život. Byl většinou společností velmi vážen a uctíván, ale měl samozřejmě i své názorové odpůrce. Téměř v každém městě stál jeho pomník nebo byly po něm pojmenovány ulice či náměstí. Za totalitních režimů byly jeho pomníky i pojmenování nuceně odstraňovány a po změně politické situace znovu slavnostně instalovány a obnovovány. I to svědčí o přetrvávání Masarykova kultu.

Jaroslav Vaněk

14. 9. 1937

Jaroslav Seifert

Za sto let možná děti našich dětí
svým dětem budou teskně vyprávěti
o šedém ránu čtrnáctého září
na věky označeném v kalandáři.

To kalné ráno, to si pamatuj
mé dítě.

Až ze všech nás už budou jenom
stíny
či prach, jež čas bude klást na hodiny
života příštích, v ranním šeru
chvil se ozve bez úderu.

To kalné ráno, to si pamatuj,
mé dítě.

Tu chvíli před půl čtvrtou ranní,
ten okamžik a konec umírání,
když smrt se dotkla vrásek čela
a ranní mlhou odcházela.

To kalné ráno, to si pamatuj,
mé dítě.

Evropo, Evropo, až zvony rozhoupají,
měla bys první být mezi těmi, kdož
lkají,
Evropo hrozná nad meči a děly,
ve světle svící, jež se rozhořely.

To kalné ráno, to si pamatuj
mé dítě.

O té lásce nebeské

Snad o žádném tématu nebylo popsáno tolik papíru a napovídáno tolik slov jako o lásce. Kolik pohádek o ní vzniklo, kolik povídek, románů a divadelních her bylo o ní napsáno a filmů natočeno! Pohádky končívají v rozporu s realitou zpravidla šťastně a láska v nich překonává všechny překážky. Stateční princové přemáhají draky a úklady zlých černokněžníků, aby vysvobodili svou milou z jejich moci, a milující dívky svou věrnou láskou snímají kletbu ze svých vyvolených. V ostatních žánrech je to zhruba nerozhodně. Vedle limonádových příběhů se šťastným koncem čteme nebo vidáme často příběhy o nešťastných milencích, kteří oba (nebo jeden z nich) končí svůj život jedem (Shakespeareovi Romeo a Julie), pod koly vlaku (Anna Kareninová), kulkou z pistole (Goethův Werther) či, řečeno dnešním jazykem, jiným adrenalinovým způsobem, např. skokem z mostu do řeky či shůry do propasti.

A těch básní co bylo o lásce napsáno! „Za trochu lásky šel bych světa kraj“, básnil Jaroslav Vrchlický, „Šetřte láskou“, na-

bádá Josef Hora, „Ty, lásko, pozdravena buď!“ volá v jedné své básni Jaroslav Seifert a mohli bychom jmenovat další a další autory, naše i cizí. A kolik písníček o lásce vzniklo! „Ach ta láska nebeská“ rozplývaly se hlasy mužsko-ženského dua našich předních zpěváků v rozhlase a televizi 60. a 70. let. A krásnou lidovou „Vyleť, sokol, biely pták ku mojmu milému“ si občas zazpíváme na čtvrtětní muzikoterapii.

Ohromné množství přísloví, aforismů a bonmotů, bylo na toto téma vysloveno. Od naivně obdivných přes varující, skepticko-kritické až po silně ironické nebo skoro cynické. Uvedme si několik příkladů.

„Co do světa celého, kde není milého“, říká jedno ruské přísloví.

„Žít bez lásky znamená skutečně nežít“, tvrdí francouzský dramatik Molière.

„Láska je otevřená láhev sodovky: vyprchá rychleji, než jsme se stačili napít“, varuje americký spisovatel Mark Twain.

I ruský klasik L. N. Tolstoj je skeptický: „Říkat, že můžete milovat jednu osobu celý život, je

totéž co říkat, že jedna svíce vydrží hořet, pokud jste živ.“

„Brzy oheň, brzy popel“ připomíná holandské přísloví.

„Láska začíná tím, že se člověk cítí osamocený, a končí tím, že člověk touží být osamocený.“, varuje ruský spisovatel Alexej Tolstoj.

„Ze všech břemen na světě je nejtěžší bytost, kterou jsme přestali milovat“ tvrdí irský dramatik Sheridan.

„Zklame-li se v lásce muž, zůstane starým mládencem, zklame-li se žena, vdá se,“ všímá si francouzský spisovatel Vauvenargues.

A polský spisovatel Julius Tuwim skoro cynicky připomíná: „I ty nejkrásnější nohy někde končí.“

Vzpomínám si, že jedna starší moudrá paní mluvila před lety v rozhlase na toto téma: „Víte, lidé rádi vykládají, jak mají někoho rádi a co všechno by pro něho podstoupili. Ale abychom mohli právem říkat, že máme někoho rádi, nesmí nám vadit utřít mu zadek, až bude nemocný.“

Nu, tohle nezní moc romanticky, vidíte, ale... Co vy na to?

Jaroslav Vaněk

Vzpomínání...

Musím podotknout, že k tomuto mě přiměly dvě paní Dvořákové. Jedna cvičí naše ochablé mozky a nabádá nás, abychom vzpomínali na vše, co nám ještě v hlavě zůstalo, a tím přiměli naše mozky pracovat. Při poslední návštěvě v mém bývalém domově jsem se sešla s druhou paní Dvořákovou, sousedkou. Probírali jsme, co je nového v rodinách i tady v domově. Vyslechla mě a řekla, ale to chce i napsat. Zjistila jsem, že nejlepší vzpomí-

nání je na dětství a porovnávání, jak bylo a jak je teď. První vzpomínka není veselá. Vidím v duchu na dvoře i v domě černě oblečené příbuzné a sousedy a tatínka v rakvi. Co to všechno znamená, jsem pochopila až později. Táta prostě nebyl a všude scházel, scházel mi celý život....

Rozsáhlý seriál o vzpomínání přineseme v příštích vydáních časopisu Jablíčko.

Bohumila Rezková

Poděkování sponzorům:

Tímto bychom chtěli poděkovat všem sponzorům, kteří nám přispěli finanční hotovostí na výsadbu keřů a stromů a mobiliář v rámci projektu zahrady v okolí Domova pro seniory. Mezi ně patří: Vladimír Tichý, Jiřina Franzová, MUDr. Ludmila Skálová, Jaroslav Peterka, MUDr. Petr Linhart, Radek Šedý, Jana Coufalová, RNDr. Marie Venzhoferová, Dana Špinarová.

vedení DS

* HUMOR * HUMOR * HUMOR * HUMOR * HUMOR * HUMOR * HUMOR *

VTIPY

Přijde pacient k doktorovi a dokrot se ptá, co ho bolí? Pacient říká, že hlava. Doktor odpovídá: Proč máte zavázané koleno? Pacient odpoví: On mi sklouzl obvaz.

Potkají se dva přátelé. Jeden za sebou táhne provázek, druhý se ho ptá: "Prosímtě, proč za sebou táhneš ten provázek?" "Protože když jsem ho tlačil před sebou, tak se krčil"

Jak sázejí policajti brambory? Přivezou je na pole a dají povel: "Jménem zákona, rozejděte se!"

HÁDANKY

Máme to všichni. Můžeme to i sníst. Může to mít až sedm barev. Nemá to nohy a přece to uteče.

oxo

Má to brambor. Může to být malé i větší, má to kostel a má to i auto.

qllk

Je tam krásně v létě i v zimě. Je tam všeho hojnost. Ale není nic zadarmo. Je to chrám, ale není vystavěný ani z cihel, ani z kamene.

sej

Irena Trnková

Vyměňte chlapa za kočku!

... je mnoho zatraceně dobrých důvodů sdílet život raději s číčkou než s chlapem!

- netahají domů žádné časopisy o autech a počítačích, staré náhradní díly k autům ani vzorované pulovry od maminky
- hrají si s chuchvalci prachu, místo aby kvůli nim nadávaly
- netáhne z nich pivo, když se v noci přitulí
- leží nám rády u nohou
- pouhá chřipka nezpůsobí, že se promění v invalidy, o které je nutno pečovat; koneckonců mají 9 životů
- vždy přesně vycítí, jak jsme na tom. Chlapi pouze vždy přesně vědí, jak jsou na tom oni
- nenechávají všude ležet ponožky
- nemusí se jim pořád připomínat, aby si ostříhali nehty. Stačí dát jim k dispozici obrušovací prkno
- mají od přírody perfektní tělo. Chlapi si to o

sobě jen myslí

- žerou, co před ně člověk postaví
 - zajímá je praní prádla; vydrží celé hodiny sedět před pračkou
 - nechrápou, ale předou, když leží s námi v posteli
 - nezabírají tolik místa na gauči
 - nezvou svoji matku na oběd a naše nezve je
 - líbí se jim jakýkoli program v televizi, nejen fotbal a akční filmy
 - mají záviděníhodně hustou a lesklou srst
 - jednoho dne pochopí, jak se používá toaleta
 - člověk si je může vybrat podle věku, rasy a typu. A není problém mít jich víc najednou
 - nenacpou do ledničky samé pivo! Kočičí žrádlo se dá pohodlně skladovat pod výlevkou
- Máte smůlu, hoši. Řada skutečností mluví pro to, nahradit vás něčím hebkým a hřejivějším!

Kočičí táta Zdeněk Baloun

Polská bábovka

Do 50 deka polohrubé mleté omítky přidáme 1 deka vysoce pěněního pracího prášku. Žloutky ze 3 zkažených vajec utřeme s 5 gramy technického sacharínu.

Přidáme 1 dl vyjetého motorového oleje, 5 dl polotučné řezné emulze, a kostku rozpuštěného mýdla pro psy. Ze sněhového hasicího přístroje vyšleháme

sníh a se špetkou posypové soli ho zapracujeme do těsta.

Aby vznikl mramorový efekt, těsto rozdělíme na dvě poloviny a do jedné zapracujeme biokakao z upražených slupek z kakaových bobů.

Těsto dáme do formy, kterou jsme před tím vymastili jelením lojem a vysypali masokostní moučkou.

Během pečení špejlí propichu-

jeme puchýřky na povrchu bábovky, aby mohl rakovinotvorný plyn volně unikat. Pečme asi hodinu, dokud kůrka nezmodrá. Po vyklopení z formy bábovku ozdobíme polevou z hnědého Primalexu, posypeme praženými polyesterovými kuličkami a pocukrujeme sádrou.

Dobrou chuť

Přeje Babicova vařečka

Křížovka

Správnou tajenku odevzdejte na recepci DS Reynkova do 30. listopadu, tři vylosovaní získají hodnotné ceny.

POMŮCKA: ADIL, CN, KUDAN, LIAM, PLIKA	SEREDA	2. DÍL TAJENKY	CHEMICKÁ ZNAČKA RHENIA	STARÉ VZTAŽNÉ ZÁJMENO	OHLEDU- PLNOST		1. DÍL TAJENKY	ŘÍMSKÁ DVOJKA	VELMI KRÁTKÉ VLNY (zkratka)	OBRÝT (říději)				
CELKOVÉ PRODANÉ VÝKONY PODNIKU						PĚNIVÝ AL- KOHOLICKÝ NÁPOJ								
MRCHOŽRA- VÁ SELMA						PROBĚLKA AUTOR FI- DLOVAČKY					PRUDKÝ BOJ	STAŘEC	3. DÍL TAJENKY	VELKÉ KOVOVÉ NADOBY
CHEMICKÁ ZNAČKA AMERICIA			ÚŘEDNÍ SPISY DŘEVNÍK					SKOK VZHŮRU RADIOAK- TIVNÍ PLYN						
STÁŘÍ				KOČKOVITÁ SELMA PODĚ- KOVÁNÍ				STUPEŇ RYCHLOSTI ŘÍMSKÝCH 1004						
SVOBODNÝ SLECHTICKÝ STATEK					JMÉNO HERCE NEESONA PROŽÍVAT					POCTA CICERONŮV MATERSKÝ JAZYK				
	SILNÉ POLIT MAZLAVÉ HMOTY					ARABSKÉ MUŽ. JMÉNO KAZIT (obecně)					LOTYŠSKÝ SACHISTA PICHLA VÉ KROVÍ			
KRACHOVAT											TVOJE OSOBA VZ. KARBI. DU URANU			
ZNAČKA ČISTICHO PRAŠKU				HÁJOVÁ ROSTLINA TRAMVAJ (slangově)				VZDOR NÁŠ HEREK (Jiří)						PŘÍSTROJ NA KLUCENÍ PÁREZU
PRUDKÝ (expresivně)			VNĚJŠÍ VZHLED ITALSKÉ AUTO					DOMÁCKÝ VINCENC PLUNŽR						
ZELENÁ ODRŮDA AMFIBOLU							ŽENA PRIMITIVNÍ PLAVIDLA				ZNAČKA LUTECIA OPAK K HLUBOKO			
OBYVATEL SVĚTADÍLU						RUSÁLKA KOVANÝ				OBYVATEL MÉDIE PROSTÁČEK				
	DO TOHO MÍSTA KOMPOZICE				NÁČNÍ SMRTKY PRESO					JEMNOCIT ŽENSKÉ JMÉNO				
CITOSLOVCE TÍŠENÍ				TENISOVÉ HRISTÉ PRŮKOPNÍK TELEGRAFU				PŘIJÍMACÍ POKOJ NÁROK						
ZNAČKA KILOTUNY			AROMATIC- KÉ BYLINY SKATE- BOARD				PŘELOŽENÝ OKRAJ LISTINY OBLAKA							PROTI- POHYB
TÝKAJÍCÍ SE LOTERIJNÍ POUKÁŽKY						ETIK ZAKRÝVAT								
HLAVNÍ MĚSTO GHANY						DOJNICE ČÁSTI TÝDNŮ					UKAZOVACÍ ZAJMENO CITOSLOVCE CHLUBENÍ			
SPORTOVNÍ OBLEČENÍ				BEZ- OHLEDNĚ VOLÁNÍ NA KOČKU						LOV CELNÍ KÓD ČINY				
SKVĚLÁ HUDEBNÍ PRODUKCE														
THAJSKÁ MĚDĚNÁ MINCE				KOČKOVITÉ SELMY				TROPICKÝ STROM						

SPONZOREM
ČASOPISU JABLÍČKO
JE SPOLEČNOST UNI-
DERMA s.r.o., KTERÁ
NABÍZÍ KOSMETIKU
PRO KOMPLEXNÍ PÉČI
O NAMÁHANOU
POKOŽKU. Více na
www.uniderma.cz

UNIDERMA
PROFESSIONAL HYDRA SYSTEM

Redakce: Věra Niklová, Irena Trnková, Jaroslav Vaněk, Zdena Lehmannová, Zdeněk Baloun

Redakční rada: Ondřej Rázl, Magdaléna Kufrová, Petra Plodíková

Kontakt a náměty: ondrej@razl.cz, 608 646 658.

Náklad: 300 ks

Za případné chyby v textu se omlouváme.

Uzávěrka příštího čísla 1. prosince 2012.